

אהבה זו את זו
לאהבה זהן שנות

רחל ולאה
אימותינו הקדושות

עין טובה ולימוד זכות – שונות

בס"ד

מפתחז הלב מתוך אמונה לפרשת "ויצא" / מירב מוגני

אמהות שונות / אמהות אוהבות

איזו תכונה אנו
מגלים על לאה
על פי המדרש?

תחשבו על
זה!

יעקב אבינו
בשונה מסבו
אברהם
ומאביו יצחק,
זכה שכל בניו
ימשיכו את
עם ישראל.
כיצד כל
אישה תרמה
באישיותה
לבניו עם
ישראל?

בפרשנו בורח יעקב אבינו לחרן מפני עשיו אחיו המבקש להורגו. שם
הוא מצפה לפגוש את האישה שאיתה יקים משפחה וימשיך את עם
ישראל.

אך בשונה מאברהם סבו ומיצחק אביו - הקב"ה מיעד לו שתי נשים.

1. התורה מציינת את השוני בין שתיהן:

"וְרַחֵל הָיְתָה יֹפֶת תֶּאֱרֹךְ יִפְתָּהּ"

מֵרָאָה

רש"י: "תואר הוא צורת הפרצוף".

"וְעֵינֵי לָאָה רַפּוֹת..."

רש"י: "שהייתה סבורה לעלות בגורלו של עשו -
ובוכה. שהיו הכול אומרים: שני בנים לרבקה ושתי
בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן".

- על פי ביאורו של רש"י: את מי מבין שתי האמהות מתארת התורה תיאור חיצוני גלוי
לעין ואת מי תיאור פנימי, נסתר (תכונה, מחשבה)?
 - איזו תכונה פנימית מסתתרת בלאה? מהן השאיפות שלה? ממי היא רוצה להתרחק?
 - מה הקשר בין שתי הברכות שקיבל יעקב מאביו יצחק (שפע חומרי וברכת אברהם)
לבין שתי הנשים איתן נישא?
- אם תשלימו נכון את הקטע תמצאו את התשובה.
- _____ מסמלת את היופי ה_____ בעם ישראל. היא מוציאה לפועל את הברכה לשפע _____
שקיבל יעקב, ואילו _____ מסמלת את הצד הפנימי ו _____ שבעם ישראל היא מוציאה אל
הפועל את הברכה ה_____ שקיבל יעקב. שתיהן יחד בונות את בית _____.
- תרמילון:** ישראל / לאה / הנסתר / גלוי / רחל / חומרי / רוחנית

הידעת?

משיח בן יוסף (בנה של
רחל) הוא כינוי לתקופה
של הכנה חומרית לפני
שיתגלה משיח בן דוד
(בנה של לאה משבט
יהודה)

2. כיצד למרות השונות בונות רחל ולאה יחד את בית ישראל?

רחל עוזרת ללאה לבנות את בית ישראל: קראו את דברי רש"י

ויהי בבוקר והנה היא לאה: וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה -
אמרה: עכשיו תכלם אחותי. עמדה ומסרה לה אותן סימנים.

- הסבירו: כיצד עזרה רחל ללאה להתחתן עם יעקב? מה עשתה?

איזו תכונה
אנו מגלים על
רחל על פי
המדרש?

לאה מתפללת שגם רחל תזכה לבנות את בית ישראל

"וְאַחֵר יִלְדָּה בֵּת וַתִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ דִּינָה."

דינה: פירשו רבותינו שדנה לאה דין בעצמה: אם זה זכר לא תהא
רחל אחותי (אפילו) כאחת השפחות! והתפללה עליו ונהפך לנקבה.

אוהבות זו את זו
לארות שהן שונות

רחל ולאה
אימותינו הקדושה

עין טובה ולימוד זכות – שונות

- לאה ידעה שיעקב עתיד להעמיד 12 שבטים. חישבו: מה היה קורה אילו דינה הייתה בן?
- מדוע התפללה לאה? מה רצתה למנוע?

היעזרו בטבלה הבאה:

רחל	לאה	שפחת רחל (בלהה)	שפחת לאה (זילפה)
יוסף – אפרים ומנשה	ראובן	גד	דן
בנימין	שמעון	נפתלי	אשר
	לוי		
	יששכר		
	זבולון		
	(דינה)		

חזון אחדות ישראל

תחשבו על זה!
כולנו יחד שבטי ישראל.
הבה נלמד לא להפוך את
השונות לעוינות.
כך נצליח להיות יחד
להיבנות מהשוני
ולהוסיף אהבה
גם למי שלא דומה לנו.

"הנה אני לוקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חברו
ונתתי אתם עליו את עץ יהודה ועשיתם לעץ אחד והיו אחד בידי"
(יחזקאל ל"ז, ל"ט).
לעתיד לבוא יתחבר הקב"ה ביחד את בני רחל ובני לאה ויהיו לאחד -
מאוחדים ומאושרים.
ציירו את עץ יוסף ואת עץ יהודה.
אפיינו כל עץ לפי הברכות והתכונות שקיבל (תוכלו לכתוב בפירות כל עץ את
התכונות שלו)
ציירו עץ אחד שמחבר יחד את שניהם.

יהי רצון שנזכה לראות במהרה את חזון אחדות ישראל מתקיים לנגד עיננו.

דבר תורה לשבת פרשת "ויצא":

פרשתנו פותחת בברירת יעקב אבינו לחרן. יעקב בורח מפני עשיו אחיו המבקש להורגו
בשל לקיחת הברכות - הברכה החומרית לשלטון ולשפע כלכלי וברכת אברהם להפיץ
את האלוקות בארץ ישראל. בחרן הוא מבקש למצוא אישה ממשפחת אברהם ולהקים
איתה את המשכיות עם ישראל. בשונה מאביו יצחק ומסבו אברהם מייעד לו הקב"ה שתי
נשים שכל אחת מהן מסייעת להוציא לפועל את הברכות שקיבל ויחד איתן נבנה עם
ישראל, בלי הדחה של אחד הבנים כדוגמת ישמעאל ועשיו.

אהבות זו את זו
לארות שהן שונות

רחל ולאה
אימותינו הקדושות

עין טובה ולימוד זכות – שונות

נשים אלו, רחל ולאה שונות זו מזו. רחל מייצגת בעיקר את היופי החיצוני והגלוי שבעם ישראל. יוסף הצדיק בנה היה יפה תואר ומשביר אוכל בארץ מצרים. לאה לעומתה מייצגת בעיקר את היופי הפנימי שבעם ישראל, היא זוכה שרוב שבטי ישראל באים ממנה, ויהודה בנה אחראי על הצד הרוחני במצרים לימים יצאו מבניה יהודה ולוי מלכות כהונה ולויה. למרות השוני בין שתי האחיות קיימת ביניהן אהבה וכל אחת דואגת שאחותה תהיה חלק בהקמת עם ישראל. לעתיד לבוא יתאחדו שוב הכוחות ומשיח בן יוסף יכין את הדרך לביאת משיח בן דוד במהרה בימינו אמן.
האם ברכה זו התקיימה במהלך ההיסטוריה של עמנו? (היעזרו ברש"י)

חידות וחידודים / מוריה שטרן, צוות כתיבה חמ"ד יסודי

מצווה בפרשה – נדר

יעקב יוצא מבאר שבע לחרן. כשעוצר לישון בבית אל הוא נודר נדר (כ"ח, כ'): אם אזכה לשוב בשלום לארץ, אחזור לכאן להודות לה'. ובאמת אחרי 21 שנים זוכה יעקב לחזור, והוא אינו שוכח לקיים את נדרו. בפרשת "וישלח" הוא חוזר לבית אל, כשהוא כבר בעל משפחה ורכוש רב (ל"ה, א'), ומודה לה' על נס הצלתו והצלחתו. מיעקב לומדים לקיים נדרים ברגע שאפשר, גם אם עובר זמן רב.

מידה בפרשה – נאמנות לעבודה

פרשת "ויצא" מפגישה אותנו עם נאמנותו של העובד השכיר הראשון בתורה, יעקב אבינו. נאמנותו ללבן מעבדו הייתה גדולה ביותר, למרות שיחס לבן אליו היה הפוך מכך. נאמנות זו הפכה לדגם מרשים, מחייב, שניתן ללמוד ממנו על מסירות, על עבודה לא רק בשביל הפרנסה אלא עם כל הלב, יותר ממה שחייבים, ועל יושר עמוק.

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- "וַיִּחְלֹם, וְהִנֵּה _____ מַצֵּב אֶרֶצָה וְרֹאשׁוֹ _____; וְהִנֵּה מֵלָאכִי אֱלֹקִים _____ בּוֹ" (כ"ח, י"ב)
- "וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר: מֶה _____ הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֵין זֶה כִּי אִם _____ וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם" (כ"ח, י"ז)
- "וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל _____; וַיְהִי בַּעֲיָנָיו _____ בְּאֶהְבְּתוֹ אֹתָהּ" (כ"ט, כ')
- "וַתֵּרָא _____ כִּי לֹא יֵלְדָה _____ וַתִּקְנָה רָחֵל _____ וַתֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב _____ בָּנִים, וְאִם אֵין _____" (ל', א')

אוהבות זו את זו
לארות שהן שונות

רחל ולאה
אימותינו הקדושות

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

א. זרעך יהיה רב מאוד ויפרוץ לכל עבר וכל העולם יתברך בך (כ"ח, י"ד)

ב. כשיעקב ראה את רחל לראשונה הוא גלל את האבן נעל פי הבאר והשקה עבודה את הצאן (כ"ט, י')

ג. יעקב מציע ללבן לעבוד 7 שנים בתמורה לאפשרות לשאת את רחל לאישה (כ"ט, י"ח)

ד. יעקב מתעשר וצובר רכוש רב (ל', מ"ג)

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים:

- יעקב יצא מירושלים לכיוון חרן – נכון / לא נכון
- יעקב שינה את שם העיר מ"לוז" ל"בית אל" – נכון / לא נכון
- יעקב ישב אצל לבן שבוע לפני שהתחיל לעבוד – נכון / לא נכון
- זלפה הייתה שפחת רחל ובלהה שפחת לאה – נכון / לא נכון
- שמעון היה הבכור בשבטים – נכון / לא נכון
- דן הוא בנה של בלהה – נכון / לא נכון
- יעקב ברח מלבן לכיוון הרי מואב – נכון / לא נכון

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים

הקשורות אחת לשנייה

שולם	השמיים
ימה וקדמה	מוצב ארצה
שער	ראה ה' בעיני
ועיני לאה	רכות
ראובן	אסף אלוקים חרפתי
יהודה	יגר שהדותא
יוסף	צפונה ונגבה
גלעד	מחניים
מחנה אלוקים	הפעם אודה את ה'

שאלות אתגר מתוך הפרשה:

- מי מבניו של יעקב, שלידתו מתוארת בפרשתנו, אינו נקרא בשם על ידי אמו?
- לאיזה מהשמות שניתנו לילדים שנולדו ללאה, התורה אינה מביאה כל הסבר?
- בפרשתנו רחל גונבת את התרפים (פסילים) מאביה, לבן. היכן עוד מסופר בתנ"ך על אישה שהתעסקה עם תרפים?
- מיהן שתי הנשים שמתוארות בתנ"ך כעקרות, מלבד האמהות?